باسمه تعالی «سال مهار تورم و رشد تولید»

نام درس: علوم و فنون ادبی (۳) | اداره کل آموزش وپرورش استان آذربایجان غربی | نام:

پایهٔ تحصیلی: دوازدهم | معاون مدیر کل ومدیریت آموزش وپرورش شهرستان میاندوآب | نام خانوادگی:

رشته: ادبیات و علو م انسانی | دبیرستان : امام خمینی(ره) | ساعت امتحان: ۹/۳۰

نوبت امتحان: دی ماه | طراح سوال : مصطفی حسینی | مدت امتحان: ۹۰دقیقه

تاریخ امتحان : ۱۱ / ۱۰ /۱۴۰۴ | نوع پاسخگویی: غیر انتقالی | تعداد صفحه: ۵

روز امتحان: دوشنبه | شماره کلاس : 3B1 | شمارهٔ صفحه: ۱

ردیف	سوالات	نمره
	تاریخ ادبیات_ ۲ نمره	
۱	ادیب‌الممالک فراهانی سردبیری کدام‌یک از روز نامه‌های دورهٔ بیداری را بر عهده داشت؟	۰/۲۵
۲	چرا ادبیات دورهٔ بیداری – به ویژه شعر – زبان محاوره را برگزید؟	۰/۲۵
۳	کدام مورد از آثار محمد تقی بهار نیست؟ الف) سبک شناسی ب) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران ج) سرگذشت حاجی بابای اصفهانی د) تاریخ تطوّر نظم فارسی	۰/۲۵
۴	بیت زیر از کدام شاعر دورهٔ بیداری است؟ غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم	۰/۲۵
۵	نوشتهٔ زیر، کدام شاعر دورهٔ بیداری را معرفی می کند؟ « عرصهٔ هنری وی تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی ای بود که در برانگیختن مردم و آزادی خواهی نقش بسیارموثری داشت. »	۰/۲۵
۶	فرخی یزدی تحت تاثیر کدام شاعران شعر می‌سرود؟ الف) حافظ- مولوی ب) سیف فرغانی- فردوسی ج) ناصر خسرو- عبید زاکانی د) مسعود سعد- سعدی	۰/۲۵
۷	قائم مقام فراهانی احیا کنندهٔ نثر فارسی است و « ..... » مهم‌ترین اثر اوست.	۰/۲۵
۸	کدام اثر به تقلید از بوستان سعدی سروده شده است ؟ الف) گلشن صبا ب) خداوند نامه	۰/۲۵
	سبک شناسی – ۲ نمره	
۹	بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان چه بود؟ الف) توجه به مردم ب) تعلیم و تربیت جدید ج) آزادی د) قانون	۰/۲۵
۱۰	کدامیک از عبارت‌های زیر، بیانگر ویژگی « سطح ادبی » سبک نثر دورهٔ بیداری، است؟ الف) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان است. ب) بسیاری از نثرهای داستانی دورهٔ بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع تنفّر از خرافات می‌پردازد.	۰/۲۵
۱۱	کاربرد واژهٔ « خلیدن » ، جزء کدام سطح از سبک شعر « دورهٔ بازگشت و بیداری » است ؟	۰/۲۵

www.kanoon.ir

۱۲ در عبارت زیر، یک ویژگی زبانی نثر دورهٔ بیداری را نشان دهید. ۰/۵

« کار های امیر نظام از تربیت و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که خرج، دوکرور اضافه بر دخل بود و... »

۱۳ مفهوم کدام بیت با مفهوم »آزادی« در دورهٔ بیداری، متفاوت است؟

الف) در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است ناخدای استبداد با خدای آزادی

ب) اسیری هیچ آزادی نجوید چو دل در بند گیسوی تو دارد

۱۴ کدام بیت مصداق توضیح زیر است؟ ۰/۲۵

«گروهی از شاعران دورهٔ بیداری با آگاهی از سنّتهای ادبی، به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند ».

الف) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند

ب) چون نگریم ز درد و چون ننالم دزد را چو محرم به خانه کردم؟

۱۵ .....و..... از بارزترین شاخصه های زبان شعر عصر بیداری است. ۰/۲۵

۱۶ اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت، .....بود. ۰/۲۵

موسیقی شعر -۶ نمره

۱۷ کدام یک از ابیات زیر، دو برش آوایی دارد؟ (با دو وزن خوانده می‌شود)؟ ۰/۲۵

الف) ماه فرو ماند از جمال محمد سرو نباشد به اعتدال محمد

ب) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست

۱۸ برای هریک از ابیات زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. ۰/۷۵

(ناهمسان- همسان تک پایه ی- همسان دولختی)

الف) درد عشقی کشیده ام که مپرس زهر هجری چشیده ام که مپرس

ب) کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز باشد که باز بینم دیدار آشنا را

ج)محمد کافرینش هست خاکش هزاران آفرین برجان پاکش

۱۹ ارکان معادل بیت زیر را به گونه‌ای بنویسید که « همسان » باشد. ۰/۵

تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت

۲۰ بیت« به حُسن خُلق و وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد » را ۱/۵

الف) تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن بیت را بنویسد.

www-kanoon-ir

ردیف	سوالات	علوم و فنون ادبی ۳	صفحهٔ ۳	نمره
۲۱	در کدام یک از واژگان بیت زیر، مصوت بلند «ی» همواره کوتاه است؟ بیا تا بر آریم دستی زدل که نتوان برآورد فردا زگل			۰/۲۵
۲۲	مصوت بلند /o/ در کدام یک از کلمات تک هجایی زیر، ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه ای دیگر، کوتاه شود؟ الف) بو ب)مو ج)سو د)جو			۰/۲۵
۲۳	در کدام یک از ابیات زیر، هر سه اختیار زبانی(بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه- حذف همزه- کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند) به کار رفته است ؟			۰/۵
	الف) سعدی نظر از رویت کوته نکند هرگز ور روی بگردانی، در دامنت آویزد			
	ب) پس سوی کاری فرستاد آن دگر تا از این دگر شود او با خبر			
۲۴	اختیارات زبانی به کار رفته در ابیات زیر را مشخص کنید.			۱/۵
	الف) گفت: ای پسر این نه جای بازی است بشتاب که جای چاره سازی است			
	ب) تفرّج کنان در هوا و هوس گذشتیم بر خاک بسیار کس			
	ج) همه برگ بودن همی ساختی به تدبیر رفتن نپرداختی			
۲۵	تقطیع هجایی نمونه‌های زیر، با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟			۰/۵
	الف) جادویی (_ U _) ب) تو گفتی (_ _ _)			

زیبایی شناسی -۶ نمره

۲۶	بیت زیر به چه داستانی تلمیح دارد؟ گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد		۰/۵
۲۷	در هریک از بیت‌های گروه « الف » کدام آرایهٔ ادبی گروه « ب » به کار رفته است؟		۱

گروه الف	گروه ب
۱- خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش « بوی جوی مولیان آید همی »	لف و نشر
۲- چیست این سقف بلند سادهٔ بسیار نقش هیچ دانا زین معمّا در جهان آگاه نیست	تضاد
۳- گفتی به غمم بنشین یا از سر چان بر خیز فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم	تضمین
۴- روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گوهر می‌ریزد آن زَر می‌زند	متناقض‌نما

www-kanoon-ir

۲۸ برای هر یک از شعرهای زیر، آرایهٔ مناسبی از داخل کمانک انتخاب کنید. (تلمیح - مراعات نظیر) . ۰/۵

الف) چون جواب احمق آمد خامشی این درازی در سخن چون می‌کشی

ب) من مسلمانم/ قبله‌ام یک گل سرخ / جانمازم چشمه، مهرم نور/ دشت سجادهٔ من/

۲۹ در بیت « افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه زمن، شمع زمن، گل زمن آموخت » ۰/۵

الف) لف اول را بیابید. نوع این لف و نشر را مشخص کنید.

۳۰ با ذکر دلیل ثابت کنید در بیت زیر آرایهٔ متناقض‌نما به کار رفته‌است. ۰/۵

گوش ترحّمی کو کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی فریاد بی صداییم

۳۱ کدامیک از جمله‌های زیر صحیح نیست؟ ۰/۲۵

الف) تضاد آوردن دو امر متناقض است. ب) در متناقض‌نما تضاد در یک امر است؛ نه دو امر.

۳۲ در بیت « بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت شور شیرین به سر هر که فتد، کوهکن است »، هر دو آرایهٔ ..... و ..... وجود دارد. ۰/۵

۳۳ در بیت « گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا »

چند مورد تلمیح وجود دارد؟ الف) سه ب) دو ج) یک د) چهار ۰/۲۵

۳۴ نوع هر یک از لف و نشر های بیت های زیر را بنویسید. ۰/۵

الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

ب)اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم

۳۵ هر یک از آرایه های تضاد و متناقض نما برای کدامیک از نمونه های زیر مناسب است ؟ ۰/۵

الف) درنیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید؛ والسلام

ب) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل برافروزی

۳۶ در کدام بیت تلمیح وجود ندارد؟ ۰/۵

الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها؟

ب) این مه که چون منیره لب چاه می‌نشیند گریان به نازیانهٔ افراسیاب رفت

ج) یار بی پرده از در و دیوار در تجلّی است یا اولی الابصار

د) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه ملک لا فتی را